

”Jag är uppstånden och är ännu hos dig”

av Wilfrid Stinissen OCD

Ofta söker vi Jesus där han inte är. Berättelsen om den tomma graven klagör att även kvinnorna på denna första påskmorgon sökte Jesus där han inte fanns. Hos Lukas får de en mild förebråelse av ängeln: ”Varför söker ni den levande bland de döda?”(24:5). Den tomma graven visar att de har sökt Jesus på fel ställe.

Många av oss söker Jesus. Men ofta gör vi det som dessa två kvinnor: vi söker honom inte bland de levande utan bland de döda. När man i kristendomsundervisningen frågar eleverna om Kristus har dött eller om han ännu lever, svarar åtminstone en del av dem slentrianmässigt att Kristus dog för länge sedan. Är det inte så att många kristna tror på en Kristus som är mer död än levande? Varje gång vi talar om Jesus som frånvarande, någon som befinner sig långt borta, både i tid och rum, söker vi honom bland de döda.

Vi gör det kanske oftare än vi anar. När vi tänker på honom utan att hjärtat är med, när vi läser böcker eller talar om honom i bibelgrupper utan att vi älskar honom, när vi hör hans ord men inte tar dem till oss och inte lever efter dem – då söker vi visserligen Jesus, men vi söker honom bland de döda. Varje gång den levande människa som vi möter på gatan eller på arbetsplatsen inte blir vår nästa, varje gång hon inte blir en broder eller syster för vilken Jesus utgett sitt liv, är vårt sökande efter honom förgäves. Även då söker vi honom bland de döda. Han lever ju vidare i levande människor.

Ändå är den tomma graven inte enbart ett negativt tecken. Därför att de båda kvinnorna sökt Jesus uppriktigt och ärligt får de höra *var* de kan finna honom. Bland de levande och – så står det hos Matteus och Markus – i Galileen. Kvinnorna får uppdrag att omedelbart skynda till lärjungarna och säga dem att de skall gå till Galileen. Där, i Galileen, skall de få se Jesus.

Varför måste lärjungarna ge sig iväg till Galileen för att se Jesus? För Matteus och Markus är Jerusalem den stad som tillslutit sig för Jesus. De vise männen som kom från österns länder för att få upplysningar om den nyfödde konungen, återvände inte till Jerusalem sedan de funnit Jesus, utan tog en annan väg tillbaka till sitt land. De hade ingenting mer att göra med Jerusalem. Efter Jesu död blir vi uppmanade att inte längre söka honom i Jerusalem. Jerusalem har blivit symbol för allt som ställt sig avvisande mot Guds rike.

I stället bör vi bege oss till Galileen. I Galileen finns befrielse, där väntar det nya livet. Galileen är ”hedningarnas Galileen” som Matteus kallar det (4: 15), det land som Jesaja profeterat om: ”I framtiden skall han låta det landet komma till ära, trakten utmed Havsvägen, landet på andra sidan Jordan, hedningarnas område. Det folk som vandrar i mörkret skall se ett stort ljus; ja, över dem som bor i dödsskuggans land skall ett ljus skina

klart” (9:1-2). Medan andra drar sig tillbaka i öknen eller koncentrerar sin verksamhet till Jerusalem, väljer Jesus hedningarnas Galileen.

Galileen, som föraktas på grund av sina publikaner och skökor, blir med en särskild förkärlek älskat av Gud, just för sitt eländes skull. Det är över Galileens fattigdom som Jesus uttalar saligprisningarna. Jerusalem är den stora staden, men stängd och inkrökt i sig själv. Galileen är oansenligt och fattigt men öppet för världen: det är i Galileen de stora karavanvägarna från de fyra väderstrecken korsar varandra. I Galileen känner vi igen kyrkan som är fattig och liten men öppen mot hela världen.

Att Jesus kan mötas endast i Galileen betyder att han genom sin uppståndelse brutit sig igenom judendomens trånga skal och hädanefter vill finnas till för alla folk. Den uppståndne Herren är inte längre bunden till Jerusalem, han är nu hemma på hedningarnas område, han finns nu till för alla, också för judarna, bara de är villiga att ge upp sin trångsynthet och följa honom dit.

Ja, den uppståndne Herren får helt nya egenskaper. Så länge Jesus levde i sin jordiska kropp var han, utifrån sett, en människa som alla andra. Människor kom i kontakt med honom på samma sätt som människor brukar få förbindelse med varandra. Han hade endast en liten grupp vänner omkring sig. Fastän Jesus redan då, som Guds eviga Ord, var skapelsens bärande grund – ”allting har blivit till genom honom”, skriver Johannes (1:3) – var detta ändå inte synligt i hans jordiska, historiska gestalt.

Så länge vetekornet inte hade fallit i jorden och dött, förblev det ett ensamt korn (Joh 12:24). Men när vetekornet dör, då genombryts den begränsning som Kristi jordiska gestalt har. Hans mänskliga natur blir förhärligad. Från och med nu är han ”Kyrios” – Herre. Kristi mänskliga natur genomstrålas av hans gudoms härlighet. Från och med nu är han inte längre instängd i sin jordiska gestalt, men i och genom denna gestalt meddelar han sig med mänskligheten och hela kosmos. Kristus uppfyller nu hela universum, han blir till världens medelpunkt, han blir till en kosmisk alltomfattande Herre.

Kristus har inte lämnat oss ensamma. Tvärtom, han har trätt in i en universell närvaro. En fransk präst berättade för mig om en åttaårig flicka som kom till bikt hos honom. Efter syndabekännelsen försökte han förklara för henne att hon genom synden förjagade Jesus ur sitt hjärta. Varpå flickan, uppfylld av den helige Ande, svarade: ”Vart vill du att Jesus skall ta vägen? Han är ju överallt!” Det finns ingen punkt i universum som inte är genomträngd av honom.

När Jesus efter sin uppståndelse visar sig, förefaller det som gick han rakt igenom stängda dörrar. Lärjungarna tror att han kommer utifrån och sedan lämnar dem igen. Så är det inte. Herren är hela tiden hos dem. Men då och då låter han ljuset sprida sitt sken så att de kan se honom, höra honom, röra vid honom. Efter en stund av obeskrivlig, lycksalig samvaro avtar och försvinner ljuset igen. Umgänget fortsätter, men nu i mörkret, eller snarare i trons ljus.

Jesus visar sig upprepade gånger för sina lärjungar därför att han vill vänja dem vid denna nya form av närvaro. Han vill övertyga dem om att han inte lämnat dem, samtidigt som de måste förstå att han inte kan vara med dem på samma sätt som tidigare. Genom att komma och gå, eller rättare, genom att göra sig synlig och åter osynlig, får han dem att träna upp trons ögon. När Jesus efter fyrtio dagar försvinner ur deras åsyn, har lärjungarna blivit så starka i tron att de inte längre behöver sina yttre sinnen för att känna igen Herren.

Ja, det gäller att känna igen Herren. Han kommer till oss i många gestalter, men alltid i någon sorts förklädnad. Han kommer till oss i nattvarden, i Skriftens ord, i de fattiga och små, i det dagliga livets händelser och omständigheter. Den som har ett skärpt öga förmår identifiera honom. En annan som inte uppövat sin tro ser bara den vardagliga verkligheten. Är det inte så att en och samma händelse förbittrar den ena människan och för henne till självmord, medan den för en annan blir utgångspunkten till fullständig förnyelse? Den ene ser ett spöke, som lärjungarna gjorde när Jesus gick på sjön (Mark 6:49); den andre säger, som Johannes: ”Det är Herren!” (John 21:7).

Trons öga måste skärpas. En kristen har inte bara yttre sinnen, han har också inre sinnen, trons sinnen. Med dessa sinnen kan han förnimma Kristi närvaro alltid och överallt. Tack vare dessa inre sinnen vet han att Kristi kärlek omsluter och genomtränger honom. Han vet att han rör sig i ett hav av ljus och kärlek. ”Jag är uppstånden och är ännu hos dig”, så står det i den urgamla ingångsantifonen till påskdagens mässa.

Människans största lidande, hennes ensamhet, har definitivt besegrats. Ingen kristen kan säga att han är ensam. Visst kan han *känna* sig ensam ibland, men han vet att denna känsla är bedräglig, att den inte har något med verkligheten att göra. En kristen vill inte leva i sina känslor utan i verkligheten. Och verkligheten är att Kristus är med oss, alla dagar, intill tidens ände (Matt 28:20).

(Predikan vid en TV-gudstjänst hos Karmelitnunnorna i Glumslöv Påskdagen 1978)